

Tereza Cibulková: Analýza a komparace ženských postav v románech Jamese Fenimora Coopera a Louisy May Alcottové

(posudek vedoucího diplomové práce na oboru Komparatistika na FF UK v Praze)

Cíl práce, její účel a směřování

Předložená práce je založena na srovnání pojetí ženských postav v dílech amerických autorů uvedených v názvu práce. Toto srovnání má posoudit, nakolik u autorů, jež se liší svou pozicí v americké literární tradici, obdobím, v němž tvoří, charakterem svého díla, svým genderem i životním osudem, zůstává způsob koncipování ženských postav stejný, a nakolik se proměňuje. Toto srovnání tedy směřuje na pomezí oblastí naratologie a literární historie, ale bere v potaz i otázky genderového typu.

Metodologie

Práce je založena na tradičních, vyzkoušených a osvědčených postupech biograficky pojatého výkladu; příkládá tedy značnou výkladovou roli autorskému kontextu. Zvolená díla vykládá v souvislosti s autorskou situovaností do dobové společnosti a vnímá tato díla jako reflexi dění, jež oba autory obklopovalo. Diplomová práce tudíž musí nevyhnutelně spoléhat na sekundární zdroje, jež zprostředkovávají jak informace biografického typu, tak i historizované výklady společenského kontextu, genderových norem a stereotypů atp. Zároveň práce bere v potaz i recepční hledisko, tedy dochované a přístupné ohlasy jednotlivých děl v jejich dobových vyjádřeních.

Práce s odbornou literaturou

Autorka vychází z prací, jež se explicitně a materiálově vážou na zvolené téma. Vzhledem k cíli práce je asi adekvátní, že v potaz nebere specializované, nuancující a sofistikované práce, které se obecně věnují některým otázkám, jež s tématem práce souvisí, ať už z hlediska naratologického, genderového či z hlediska vztahu textu a kulturního kontextu. Shromážděné pensum odborné literatury je pro autorku základním stavebním materiálem práce, někdy snad až na úkor interpretační pozornosti věnované samotných beletristickým textům. Základní oporou výkladu cooperovských partií je monografie Michala Peprníka *Topos lesa v americké literatuře*, která zároveň řídí i tón a způsob diplomantčina výkladu. Samotný rozsah využití odborné literatury je rozhodně dostačující.

Styl a prezentace

Práce je pojata historizujícím výkladovým stylem. Jistá autoritativnost výkladu (prezentace jednotlivých jevů a rysů ve stylu „takto to bylo“) vede k tomu, že práce směřuje k pensu koherentně uspořádaných odpovědí spíše než k otázkám, jež by bylo možné nad materiálem generovat. Ne všechna tvrzení konstatujícího, jakoby faktického typu jsou podložena odkazem na některý relevantní zdroj, z pasáží v blízkém kontextu je však možné odhadovat, o co se diplomantka opírá. Práce i přes nesporně zajímavé a nosné téma trpí jistou popisností a povšečností, kterou způsobuje statická výkladová pozice. Stejně tak nastavuje limitace výkladu i zvolený jazyk, který je nastaven pro výklad snad až příliš přirozený, nezatěžovaný odbornou terminologií a specifickým slovníkem každé z disciplín, na jejíž pole se autorčin výklad dostává. Práce je založena na kategoriích popisu a výkladu, jež dominují mnohem více než zbylé postupy při literárněvědné práci s textem, tedy analýza a interpretace.

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Výklad respektuje tradiční konvence akademického psaní. Zřetelně postuluje téma, které poté vykládá s využitím všech běžných postupů a rysů – chronologický zřetel, komparace jednotlivých děl v rámci autorského díla a komparace dvou různých autorských konceptů, snaha o sumarizující závěry. Vzhledem k tomu, že především rozsáhlé romány J. F. Coopera už nejspíš nejsou součástí živé čtenářské tradice, je nejspíš užitečný i postup, který parafrázuje základní dějové linie, vysvětluje témata a motivy či charakterizuje postavy. Jistý problém představuje fakt, že řada tvrzení je zjevně převzata z druhé ruky, tedy že autorka se spoléhá na autoritativnost a spolehlivost zdrojů, z nichž čerpá.

Práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji její hodnocení známkou **velmi dobře** či **dobře** v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze dne 13. 6. 2016

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.